

Trafikutskottets yttrande

1993/94:TU5y

Kompletteringspropositionen

1993/94
TU5y

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 3 maj 1994 beslutat att bereda bl.a. trafikutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 1993/94:150 (kompletteringspropositionen) jämte eventuella motioner, såvitt propositionen och motionerna rör trafikutskottets beredningsområde.

Trafikutskottet avgränsar sitt yttrande till att omfatta förslaget i propositionens bilaga 6 (Kommunikationsdepartementet) om anslaget A 15. Underhållsåtgärder för sysselsättning och tillväxt samt tio motioner som väckts med anledning av propositionen och som avser utskottets beredningsområde.

I sammanhanget kan nämnas att trafikutskottet i sitt betänkande 1993/94:TU38 behandlar de delar av propositionen (bil. 6 avsnitten C. Luftfart och D. Post- och telekommunikation) som överlämnats från finansutskottet till trafikutskottet.

Regeringens förslag

I proposition 1993/94:150 om förslag till slutlig reglering av statsbudgeten för budgetåret 1994/95, m.m. (kompletteringspropositionen) föreslår regeringen i bilaga 6 (Kommunikationsdepartementet) under punkt A 15 att riksdagen med ändring av riksdagens beslut (prop. 1993/94:100 bil. 7, bet. TU13, rskr. 157) till Underhållsåtgärder för sysselsättning och tillväxt för budgetåret 1994/95 under sjätte huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag på 2 800 000 000 kr.

Motioner väckta med anledning av propositionen inom trafikutskottets beredningsområde

1993/94:TU5y

1993/94:Fi31 av Harriet Colliander m.fl. (nyd) vari yrkas

45. att riksdagen avslår förslaget om att höja anslaget Underhållsåtgärder för sysselsättning och tillväxt med 1,6 miljarder kronor för budgetåret 1994/95.

1993/94:Fi32 av Gudrun Schyman m.fl. (v) vari yrkas

59. att riksdagen — med ändring av riksdagens beslut (prop. 1993/94:100 bil. 7, bet. TU13, rskr. 157) — till Underhållsåtgärder för sysselsättning och tillväxt för budgetåret 1994/95 under sjätte huvudtiteln anvisar 2 700 000 000 kr.

1993/94:Fi35 av Lars Sundin och Elver Jonsson (båda fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av medel till vägunderhåll i Älvsborgs län.

1993/94:Fi37 av Stig Bertilsson (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om fördelning till Dalslandsdelen av Älvsborgs län av medel för sysselsättning och tillväxt.

1993/94:Fi38 av Jarl Lander m.fl. (s) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om fördelningen av anslaget A 15,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en flexiblare användning av anslaget A 15,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om medel till den nya flygplatsen i Värmland.

1993/94:Fi50 av Sven-Gösta Signell m.fl. (s) vari yrkas

1. att riksdagen till anslaget A 2. Drift och underhåll av statliga vägar för budgetåret 1994/95 anvisar ytterligare 2 524 miljoner kronor,

2. att riksdagen till anslaget A 10. Drift och vidmakthållande av statliga järnvägar för budgetåret 1994/95 anvisar ytterligare 500 miljoner kronor,

3. att riksdagen till anslaget A 3. Byggnad av vägar för budgetåret 1994/95 anvisar ytterligare 1 800 miljoner kronor,

4. att riksdagen beslutar att på ett särskilt anslag anvisa Luftfartsverket 70 miljoner kronor för investeringar i flygplatser,

5. att riksdagen beslutar att på ett särskilt anslag anvisa 45 miljoner kronor till byggande av ny flygplats i Karlstad,

6. att riksdagen beslutar att på ett särskilt anslag anvisa SJ 17 miljoner kronor för byggande av godsterminal i Luleå,

7. att riksdagen ger regeringen i uppdrag att verka för att AXE-systemet är utbyggt år 1997,

8. att riksdagen på ett särskilt anslag anvisar 25 miljoner kronor för täckande av räntekostnaden i Riksgäldskontoret för Telia AB.

1993/94:Fi56 av Hans Stenberg m.fl. (s) vari yrkas

1993/94:TU5y

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av särskilda satsningar på de vägar som skogsindustrin är beroende av för sin virkesförsörjning,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att betydande del av anslaget Underhållsåtgärder för sysselsättning och tillväxt bör tillfalla vägnätet i Västernorrland.

1993/94:Fi57 av av Lisbet Calner och Sverre Palm (båda s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till kännna vad i motionen anförts om erforderliga medel till vägprojekt i Fyrstadsregionen.

1993/94:Fi58 av Isa Halvarsson m.fl. (fp, m) vari yrkas att riksdagen beslutar anslå 45 miljoner kronor ur anslaget Underhållsåtgärder för sysselsättning och tillväxt att tillställas Luftfartsverket för byggande av ny länsflygplats i Värmland.

1993/94:Fi60 av Kjell Ericsson (c) vari yrkas att riksdagen beslutar anslå 45 miljoner kronor att tillställas Luftfartsverket för byggande av ny länsflygplats i Värmland.

Trafikutskottets ställningstagande

Anslag till Underhållsåtgärder för sysselsättning och tillväxt

Riksdagen har tidigare denna vår beslutat anvisa 1,2 miljarder kronor för särskilda insatser för upprustning och underhåll av länsvägar och länsjärnvägar (prop. 1993/94:100 bil. 7, bet. TU13, rskr. 157). Medlen som anvisats över anslaget Underhållsåtgärder för sysselsättning och tillväxt skall fördelas av regeringen med hänsyn till upprustningsbehovet och till arbetsmarknadsläget i länen. Hänsyn skall dessutom tas till i vilka län övriga investeringar i det regionala transportnätet är av jämförelsevis mindre omfattning. Enligt riksdagens beslut är det regeringen som bestämmer medelsfördelningen inom ramen för de riktlinjer som meddelats.

Regeringen anger i kompletteringspropositionen att trots en rad tidigare särskilda åtgärder behöver ytterligare insatser göras som är inriktade mot projekt som kan påbörjas snabbt och där sysselsättningseffekten är hög. Dessa insatser bör komplettera de långsiktiga och samlade investeringar som riksdagen och regeringen tidigare har fattat beslut om. Åtgärderna bör i huvudsak inriktas mot upprustning och underhåll av länsvägar för bl.a. bärighet och framkomlighet samt i viss omfattning riksvägar som har liknande förutsättningar och problem. För att främja en effektiv medelsanvändning anges att en mindre del av anslaget bör kunna användas för de ändamål som gäller för anslaget Byggande av länstrafikanläggningar.

Regeringen föreslår mot denna bakgrund att till anslaget Underhålls-åtgärder för sysselsättning och tillväxt bör ytterligare 1,6 miljarder kronor anvisas för budgetåret 1994/95. Det bör enligt propositionen ankomma på regeringen att fördela medlen på länen inom ramen för de riktlinjer som tidigare meddelats i budgetpropositionen och som nu anges i kompletteringspropositionen.

Regeringens förslag har föranlett ett flertal motionsyrkanden varav två behandlar *medelsanvisningens storlek*.

I motion Fi31 (nyd) anges att regeringens motiv för en ytterligare anslagsfördelning inte övertygande visar att den föreslagna satsningen är rimlig i det kårva ekonomiska låge som staten befinner sig i. Motionärerna avstyrker därför förslaget.

I motion Fi32 (v) framhålls att den föreslagna satsningen är alltför generöst tilltagen samtidigt som det i många regioner finns andra investeringar som är mer angelåagna. Det gäller exempelvis inom ROT-sektorn, data- och telekommunikationsområdet samt inom utbildningssektorn. Enligt motionen bör därför regeringens förslag till ytterligare medelsanvisning reduceras med 100 miljoner kronor till 1,5 miljarder kronor.

Vidare har ett flertal motioner väckts som behandlar de föreslagna *riktlinjerna för medelsanvändningen* och som för fram krav på en rad regionala insatser.

I motion Fi37 (m) framhålls att vid medelsfördelningen bör beaktas att Älvsborgs län under många år eftersatts vid tilldelningen av medel för förbättringar och underhåll av det allmänna vägnätet. Detta anges i synnerhet gälla Dalsland där upp till 50 % av det allmänna vägnätet i år varit avstängt för tung trafik till följd av tjälskador. Den dåliga vägstandarden drabbar enligt motionen många företag genom driftstörningar och ökade transportkostnader. Motionären betecknar vidare arbetsmarknadssituationen i Dalsland som synnerligen besvärlig, vilket också särskilt bör beaktas i samband med medelsfördelningen.

Samma län uppmärksammas i motion Fi35 (fp) där det anges att Älvsborgs län tillhör de län som har landets sårsta landsbygdsvägnät. De största bristerna finns i Dalsland och i Sjuhäradsbygden och innebär bl.a. att en stor del av vägnätet periodvis avstängs för tung trafik. Motionärerna framhåller mot denna bakgrund att regeringen särskilt bör beakta Älvsborgs län och dess behov av vägupprustning vid medelsfördelningen.

I motion Fi38 (s) framhålls att det är nödvändigt att Värmlands län tillförs ytterligare medel för infrastrukturella åtgärder. Som skäl anförts att varje år uppstår allvarliga störningar inom transportnäringen i samband med den återkommande tjällossningen. Motionärerna förutsätter därför att regeringen i samband med medelsfördelningen behandlar Värmlands län mer generöst än vad som tidigare varit fallet. Vidare efterlyses en större flexibilitet i medelstilldelningen så att angelåagna investeringsprojekt, som påminner om upprustning och underhåll, kan komma till stånd liksom insatser på riksvägnätet. Enligt

motionen bör det rimligen vara de regionala myndigheterna som är bäst skickade att göra den lämpligaste avvägningen mellan olika projekt oavsett vilket vägnät som berörs eller vilken typ av insats som är aktuell.

I motion Fi57 (s) behandlas Fyrstadsregionen som omfattar kommunerna Lysekil, Trollhättan, Uddevalla och Vänersborg. Motionärerna framhåller att det behövs extra insatser i regionen för att hantera arbetsmarknadssituationen och för att ge näringslivet nya och bättre förutsättningar så att en positiv utveckling uppnås. Enligt motionen finns det också i regionen färdiga planer så att en rad angelägna vägprojekt kan startas omgående. Mot denna bakgrund begärs att erforderliga medel anvisas till vägprojekt inom Fyrstadsregionen.

I motion Fi56 (s) anges att Västernorrlands län har landets sämsta vägar. Detta förklaras delvis med länets naturgeografiska förutsättningar men anges framför allt bero på bristande rättvisa i anslagsfördelningen. Den allvarligaste konsekvensen av den dåliga vägstandarden är enligt motionen att skogsindustrins utveckling bromsas av de långvariga vägvästängningar som inträffar varje år. Mot denna bakgrund framhålls behovet av att särskilda satsningar görs på de vägar som skogsindustrin är beroende av för sin virkesförsörjning och att en betydande del av anslaget därmed bör tillfalla vägnätet i Västernorrland. Vidare framhålls att det bör ingå i Vägverkets prioriteringar att beakta skogsindustrins behov av ett fungerande länsvägnät.

Trafikuskottet har vid ett flertal tillfällen på senare år betonat vikten av ökade insatser för drift och underhåll av det statliga vägnätet så att det samlade vägkapitalet kan bibehållas. Trafikuskottet delar därför regeringens uppfattning om behovet av att ytterligare insatser behöver göras för att främst rusta upp och underhålla länsvägar.

Trafikuskottet kan konstatera att flera motioner tar upp de problem som särskilt skogsindustrin möter på många länsvägar med brister i bärighet och framkomlighet. Dessa problem finns också i andra regioner än de som uppmärksammas i motionerna. Enligt trafikuskottets mening är det angeläget att medlen går till de vägar där behoven av upprustning är störst. Därmed kan en komplettering ske av den långsiktiga uppbyggnad som nu görs av det nationella transportnätet samtidigt som positiva effekter uppstår för den regionala näringslivsutvecklingen. Regeringens aktuella förslag till medelsinriktning är också inriktat på att särskilt motverka problem med bärighet och framkomlighet och därmed bl.a. främja skogsindustrins transportmöjligheter. Den föreslagna medelsinriktningen syftar också till att uppnå en ökad trafiksäkerhet och en minskad miljöpåverkan. Enligt propositionen skall vidare en ökad grad av flexibilitet gälla vid fördelningen av medel på olika ändamål. Trafikuskottet kan därmed konstatera att syftet med flera motionsyrkanden torde komma att tillgodoses.

Enligt trafikuskottets mening bör riksdagens uppgift i första hand vara att ange de övergripande ramarna och riktlinjerna för investeringsverksamheten samt följa upp och utvärdera de åtgärder som vidtas. Det betyder att det närmast bör ankomma på regeringen och berörda

länsstyrelser att närmare fastställa medelsanvändningen. Med denna arbetsfördelning bör således inte riksdagen normalt ta ställning till konkreta krav på investeringar och underhållsåtgärder som gäller olika län eller skilda vägsträckor.

Trafikutskottet är mot denna bakgrund inte berett förorda att riksdagen anvisar särskilda medel för vissa län eller projekt. Härav följer att trafikutskottet för sin del anser att riksdagen bör avslå motionerna Fi35 (fp), Fi37 (m), Fi38 (s) yrkandena 1 och 2, Fi56 (s) och Fi57 (s). Trafikutskottet anser vidare att medelsramens storlek är lämpligt avvägd. Följaktligen bör riksdagen även avslå motionerna Fi31 (nyd) yrkande 45 och Fi32 (v) yrkande 59. Av det anförda följer att riksdagen i enlighet med regeringens förslag bör anvisa ytterligare 1,6 miljarder kronor under anslaget Underhållsåtgärder för sysselsättning och tillväxt. Detta innebär att med ändring av riksdagens tidigare beslut den 16 mars 1994 (prop. 1993/94:100 bil. 7, bet. TU13, rskr. 157) ett reservationsanslag på 2,8 miljarder kronor bör anvisas för nästa budgetår.

Ny länsflygplats i Värmland

Utbyggnad av en ny länsflygplats i Värmland behandlas i fyra motioner.

I motion Fi38 (s) framhålls att för att bibehålla och skapa sysselsättning och tillväxt i Värmland är det viktigt att den planerade nya regionala flygplatsen i Värmland snarast förverkligas. Motionärerna föreslår därför att de 45 miljoner kronor som saknas för att fullt finansiera projektet tillskjuts av regeringen.

I motion Fi50 (s) anges att en ny flygplats i Karlstad varit aktuell länge. Den befintliga flygplatsen ligger mitt i bebyggelsen, vilket leder till svåra bullerstörningar och andra miljöproblem. Eftersom en ny flygplats kommer att vara ett viktigt inslag i Värmlands infrastruktur föreslås att staten anvisar de 45 miljoner kronor som återstår för att finansiera projektet. Enligt motionen bör utbyggnaden, inte minst av sysselsättningsskäl, starta genast.

I motionerna Fi58 (m, fp) och Fi60 (c) framhålls att en ny länsflygplats skulle ha stor betydelse för Värmlands utveckling. Vidare hänvisas till miljöproblemen vid den nuvarande flygplatsen i Karlstad samt till det svåra sysselsättningsläge som råder inom länets byggnadssektor. Enligt motionerna visar vidare de stora åtaganden som länet gjort för att snabbt lösa flygplatsfrågan på ett starkt engagemang för Värmlands framtida trafikförsörjning och utveckling. Detta engagemang bör enligt motionärerna mötas av motsvarande intresse på central nivå. Mot denna bakgrund begärs att de 45 miljoner kronor som återstår för att finansiera utbyggnaden av den nya länsflygplatsen tillställs Luftfartsverket. I motion Fi58 (m, fp) anges vidare att finansieringen bör ske från anslaget A 15. Underhållsåtgärder för sysselsättning och tillväxt.

Trafikutskottet har tidigare i vår i betänkandet Luftfart behandlat förslag om att anlägga en ny flygplats i Värmland (bet. 1993/94:TU15). Utskottet erinrade då om att redan för flera år sedan dömdes Karlstads flygplats ut av Koncessionsnämnden för miljöskydd. Utskottet framhöll mot denna bakgrund att det är angeläget att en ny flygplats byggs i Värmlands län och att stöd ges till finansieringen av anläggningen. Riksdagen följde utskottets hemställan den 16 mars 1994 (rskr. 1993/94:159).

Trafikutskottet vars uppfattning ligger fast finner det anmärkningsvärt att regeringen trots riksdagens klara ställningstagande ännu inte kunnat finansiera den återstående anslagsdelen för att genomföra projektet. För att snarast förverkliga detta projekt bör därför med hänsyn bl.a. till rådande arbetsmarknadsläge riksdagen nu på ett särskilt anslag anvisa 45 miljoner kronor till Luftfartsverket för att samfinansiera utbyggnaden av en ny länsflygplats i Värmland. Härav följer att finansutskottet bör tillstyrka motion Fi50 (s) yrkande 5. Av det anförda följer vidare att syftet med motionerna Fi38 (s) yrkande 3, Fi58 (m, fp) och Fi60 (c) blir tillgodosett.

Andra kommunikationsåtgärder

I motion Fi50 (s) framhålls att regeringens förslag om ytterligare 1,6 miljarder kronor för underhållsåtgärder långt ifrån räcker för att klara de behov som finns. Motionärerna föreslår därför att en rad andra åtgärder vidtas på kommunikationsområdet för att främja den ekonomiska utvecklingen. Åtgärderna beräknas sammantaget skapa 6 600 nya arbetstillfällen.

För att öka kapaciteten på vägarna och järnvägarna föreslås ökade infrastrukturanslag. Enligt motionen bör Vägverkets anslag för Drift och underhåll av statliga vägar höjas med 2 524 miljoner kronor medan Banverkets anslag för Drift och vidmakthållande av statliga järnvägar bör höjas med 500 miljoner kronor för budgetåret 1994/95. Vidare föreslås att Vägverkets investeringsanslag för nästa budgetår höjs med 1 800 miljoner kronor.

Enligt motionen finns det dessutom behov av investeringar på flera av landets flygplatser. Det gäller byggande av hangarer och anläggande av taxibanor och rullbanor. Därför föreslås att Luftfartsverket anvisas ett särskilt anslag på 70 miljoner kronor för sådana investeringar.

I motionen anges även att det finns både miljöpolitiska och sysselsättningspolitiska skäl till att bygga en ny godsterminal i Luleå. Mot denna bakgrund upprepas ett tidigare förslag om att SJ skall tilldelas 17 miljoner kronor för att förverkliga detta projekt.

Att ha tillgång till moderna telekommunikationer är enligt motionärerna nödvändigt för näringslivet men betydelsefullt också för de enskilda människorna. Utbyggnaden av AXE-systemet bör därför tidigareläggas så att hela landet är täckt redan år 1997 i stället för år 2000. Regeringen bör därför verka för att utbyggnaden av AXE-systemet tidigareläggs. För att möjliggöra detta anges att investeringar för 300

miljoner kronor per år krävs under den aktuella perioden. Belastningen på statsbudgeten motsvarar räntekostnaden på ca 25 miljoner kronor. Mot denna bakgrund föreslås att Telia AB får ta upp ett lån i Riksgäldskontoret på 300 miljoner kronor samt att Telia AB anvisas 25 miljoner kronor för att täcka de räntekostnader som uppstår.

Trafikutskottet kan konstatera att flertalet av de aktuella motionsyrkandena i huvudsak är likalydande med motionsyrkanden från den allmänna motionstiden i år, vilka har behandlats av utskottet under våren. Trafikutskottet kommer därför nedan endast att kortfattat behandla motionsyrkandena och därvid ange de betänkanden vari frågorna behandlats.

Förslag om ökade insatser för drift och underhåll av statliga vägar behandlades av utskottet i betänkandet Vägverket (bet. 1993/94:TU26). Utskottet avstyrkte då en rad motionsyrkanden om större medelsanvisningar än vad regeringen förordat i avvaktan på att en långsiktig strategi för användningen av underhållsmedel under perioden 1997–2003 lades fast. I samma betänkande behandlades även Vägverkets anslag för Byggnad av vägar. Utskottet avstyrkte ett motionsyrkande om en förändrad medelstilldelning med hänvisning till att fjolårets riksdagsbeslut om en långsiktig investeringsplan för investeringarna i trafikens infrastruktur bör ligga fast. Riksdagen biföll utskottets hemställan den 29 mars 1994 (rskr. 1993/94:279). Enligt utskottets mening saknas det skäl att nu — två månader efter riksdagens beslut — göra en annan bedömning. Trafikutskottet förordar därför att yrkandena 1 och 3 i motion Fi50 (s) avslås.

Vidare kan nämnas att ett förslag i en s-motion om en ökad medelsanvisning för drift och vidmakthållande av statliga järnvägar behandlades och avstyrktes av utskottet i betänkandet Banverket m.m. (bet. 1993/94:TU13). Trafikutskottet hänvisade bl.a. till de extra underhållsinsatser som gjorts på järnvägsområdet under senare år och till den långsiktiga strategiska plan som Banverket utarbetar för drift och vidmakthållande. Trafikutskottet förutsatte även att ytterligare insatser kan komma att göras om så bedöms vara lämpligt av t.ex. sysselsättningspolitiska skäl. Riksdagen följde utskottet och avlog motionen den 16 mars 1994 (rskr. 1993/94:157). Trafikutskottet har nu ingen annan uppfattning i frågan och förordar därför att motion Fi50 (s) yrkande 2 avslås.

Förslag i en s-motion om ett särskilt anslag för investeringar i flygplatser behandlades av utskottet i betänkandet Luftfart (bet. 1993/94:TU15). Trafikutskottet var då inte berett att ställa sig bakom den föreslagna medelsanvisningen. Riksdagen följde trafikutskottet och avlog motionen den 16 mars 1994 (rskr. 1993/94:159). Inte heller i denna fråga finner trafikutskottet skäl att frånga sin nyligen gjorda bedömning och föreslår följaktligen att också yrkande 4 i motion Fi50 (s) avslås.

Ett förslag om ett särskilt anslag för att delfinansiera en ny containerterminal i Luleå har behandlats av trafikutskottet i betänkandet Avreglering av järnvägstrafiken och riktlinjer för SJ (bet.

1993/94:TU28). Trafikutskottet bedömde terminalprojektet som intressant såväl för att förbättra den regionala balansen som för att effektivisera transportsystemet. Frågan ansågs dock närmast böra bedömas av SJ och Rail Combi AB. Vidare påtalades möjligheten att söka arbetsmarknadspolitiska medel för projektet. Mot denna bakgrund avstyrkte trafikutskottet förslaget. Riksdagen biföll utskottets hemställan den 5 maj 1994 (rskr. 1993/94:309). Enligt trafikutskottets mening saknas det skäl att nu — två veckor efter riksdagens beslut — göra en annan bedömning. Trafikutskottet förordar därför att också yrkande 6 i motion Fi50 (s) avslås.

Slutligen kan nämnas att trafikutskottet i betänkandet Post- och telekommunikationer har behandlat och avstyrkt ett förslag om att tidigarelägga AXE-utbyggnaden till år 1997 (bet. 1993/94:TU17). Riksdagen följde trafikutskottets ställningstagande och avlog motionen den 29 mars 1994 (rskr. 1993/94:199). Inte heller i denna fråga finner trafikutskottet skäl att frångå sin nyligen gjorda bedömning och föreslår följaktligen att yrkandena 7 och 8 i motion Fi50 (s) avslås.

Stockholm den 19 maj 1994

På trafikutskottets vägnar

Sven-Gösta Signell

I beslutet har deltagit: Sven-Gösta Signell (s), Rolf Clarkson (m), Sten Andersson i Malmö (m), Kenth Skårvik (fp), Sten-Ove Sundström (s), Elving Andersson (c), Bo Nilsson (s), Jan Sandberg (m), Anita Jönsson (s), Kenneth Attefors (nyd), Jarl Lander (s), Lars Björkman (m), Ines Uusmann (s), Lisbet Calner (s) och Kenneth Lantz (kds).

Kenneth Attefors (nyd) har inte närvarit vid besluten under avsnitten Anslag till Underhållsåtgärder för sysselsättning och tillväxt och Ny länsflygplats för Värmland.

Från Vänsterpartiet, som inte företräds av någon ordinarie ledamot i utskottet, har suppleanten Karl-Erik Persson (v) närvarit vid den slutliga behandlingen av ärendet.

Avvikande meningar

1. Ny länsflygplats i Värmland

Rolf Clarkson (m), Sten Andersson i Malmö (m), Kenth Skårvik (fp), Elving Andersson (c), Jan Sandberg (m), Lars Björkman (m) och Kenneth Lantz (kds) anser att den del av trafikutskottets yttrande i avsnittet Ny länsflygplats i Värmland som börjar med "Trafikutskottet vars" och slutar med "blir tillgodosett" bort ha följande lydelse:

Trafikutskottets uppfattning ligger fast. Utskottet anser det således synnerligen angeläget att den nya flygplatsen kan byggas så snart som möjligt. Med den planeringsordning som fastställts i stor enighet ankommer det dock inte på riksdagen att anvisa medel för enskilda flygplatsinvesteringar i landet. För att bedöma och ta ställning till den ekonomiska bilden och projektets närmare utformning krävs dessutom ett utförligare beslutsunderlag än vad som redovisas i de aktuella motionerna. Trafikutskottet anser därför att det bör ankomma på regeringen och andra berörda parter som Luftfartsverket att närmare överväga hur projektet bör genomföras. Härvid kan erinras om den möjlighet som regeringen har att från finansfullmakten besluta om utgifter för vissa sysselsättningskapande åtgärder trots att särskilda medel inte har anvisats på statsbudgeten för ändamålet.

Av det anförda följer att trafikutskottet för sin del anser att ändamålet med motionerna kan tillgodoses. Något initiativ från riksdagen är därför inte erforderligt, varför motionerna Fi38 (s) yrkande 3 och Fi50 (s) yrkande 5, Fi58 (m, fp) och Fi60 (c) bör avslås.

2. Andra kommunikationsåtgärder

Sven-Gösta Signell, Sten-Ove Sundström, Bo Nilsson, Anita Jönsson, Jarl Lander, Ines Uusmann och Lisbet Calner (alla s) anser att den del av trafikutskottets yttrande i avsnittet Andra kommunikationsåtgärder som börjar med "Trafikutskottet kan" och slutar med "Fi50 (s) avslås" bort ha följande lydelse:

Enligt trafikutskottets uppfattning kommer vägarna även fortsättningsvis att utgöra det grundläggande transportnätet i Sverige. För att transportkedjan skall fungera i sin helhet är det därför nödvändigt att de satsningar som görs på stamvägnätet kompletteras med underhållsinsatser. Trafikutskottet anser också att det eftersatta vägunderhållet som är en följd av regeringens anslagstilldelning medför allvarliga problem genom att bl.a. många landsbygdsvägar helt stängs av i skogsläna. Trafikutskottet har mot denna bakgrund i stor enighet vid ett flertal tillfällen under senare år betonat vikten av ökade insatser för drift och underhåll av det statliga vägnätet så att det samlade vägkapitalet kan bibehållas. Vägverket har även enligt trafikutskottets mening väl dokumenterat behovet av ökade medel samt klart visat de mycket negativa konsekvenserna av otillräckliga anslag.

Trafikutskottet kan konstatera att regeringen nu i efterhand delvis synes ha insett problemet med bristande vägunderhåll och förordat en förhöjd medelsanvisning för särskilda underhållsåtgärder. Som framhålls i motion Fi50 (s) yrkande 1 är dock detta inte tillräckligt. Trafikutskottet föreslår därför att Vägverkets anslag till drift och underhåll av statliga vägar för nästa budgetår beräknas till 8 286 miljoner kronor. Detta innebär en anslagsökning med 2 524 miljoner kronor utöver vad regeringen förordat i 1994 års budgetproposition. Riksdagen beslutade den 29 mars 1994 i enlighet med regeringens förslag (prop. 1993/94:100 bil. 7, bet. TU26, rskr. 279).

Trafikutskottet bedömer vidare att en trafikförsörjning som medger snabba, miljövänliga och säkra transporter för både gods och personer är av grundläggande betydelse för möjligheterna att knyta samman landets olika regioner med varandra. Insatser för att effektivisera kommunikationerna är dessutom framtidsinriktade eftersom landets produktionsförmåga höjs samtidigt som meningsfulla arbetstillfällen skapas snabbt. Som redovisas i motion Fi50 (s) krävs därför en rad andra insatser inom trafik- och kommunikationsområdet för att främja den ekonomiska utvecklingen. Det gäller ökade underhållsmedel till Banverket, höjda investeringsanslag till vägbyggande, tidigare lagda investeringar i AXE-systemet, investeringar i flygplatser och en ny gods-terminal i Luleå.

Av det anförda följer att trafikutskottet för sin del anser att riksdagen bör bifalla motion Fi50 (s) yrkandena 1—4 och 6—8.

Meningsyttring av suppleant

Meningsyttring får avges av suppleant från Vänsterpartiet, eftersom partiet inte företräds av ordinarie ledamot i utskottet.

Karl-Erik Persson (v) anför:

Anslag till underhållsåtgärder för sysselsättning och tillväxt

Jag anser att den föreslagna vägsatsningen är alltför generöst tilltagen samtidigt som det i många regioner finns andra investeringar som är mer angelägna. Det gäller exempelvis inom ROT-sektorn, data- och telekommunikationsområdet samt inom utbildningssektorn. Statens investeringar kan därmed bli mer framtidsinriktade. Studier visar nämligen att vägarnas standard — på nuvarande nivå — har en mycket ringa effekt på näringslivets produktivitet medan andra faktorer, som t.ex. arbetskraftens utbildningsnivå, har större effekt. Regeringens förslag till medelsanvisning bör därför, som framhålls i motion Fi32 (v) yrkande 59, reduceras med 100 miljoner kronor till 1,5 miljarder kronor. Detta innebär att ett reservationsanslag på totalt 2,7 miljarder kronor bör anvisas för nästa budgetår.

